

Protokoll fört vid socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 9 juni 2022

Tid:

Kl. 14.00 – 16:00

Digitalt möte via Skype eller telefon**Närvarande:**

Se sidan 2 i protokollet

Justerat 2022-06-13

Lena Huss
Ordförande

Gunilla Antemar
Ledamot

Socialförvaltningen

Postadress: Box 44, 123 21 FARSTA
Besöksadress: Storforsplan 44, Farsta
Växel: 08-508 25 000
www.stockholm.se

Närvarande

Ordförande

Lena Huss (HSO/ÅSS) ordförande

Ledamöter

Gunilla Antemar (HSO/neuro)) ledamot

Niklas Bjurström (HSO/Epilepsi

föreningen i Stor-Stockholm) ledamot

Henrik Sundqvist (SDF) ledamot

Tjänstemän

Veronica Wolgast Carstorp, Socialförvaltningen

Linda Hamnes, Äldreförvaltningen

Gustav Hjorth Tegman, sekreterare

**1. Sammanträdets öppnande och godkännande av
föredragningslista**

Lena öppnade sammanträdet. Föredragningslistan godkändes.

**2. Val av protokolljusterare och tid för justering av
protokollet**

Gunilla Antemar och Lena Huss justerar

3. Socialnämnden

3.1

Socialnämndens föredragningslista 2022-06-14

Rådet har tagit del av ärendet.

3.5

Årsrapport 2021 för Socialnämnden - Svar till stadsrevisionen, RVK
2022/12

Dnr 1.4-191/2022

Rådet har tagit del av ärendet.

3.6

Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet - Svar till kommunstyrelsen, KS 2022/614

Dnr 1.6-286/2022

Rådets kommentar:

Rådet anser att staden har gjort en bra analys utifrån förslaget. Rådet har skickat en skrivelse till förvaltningen för vidare behandling. Se bilaga under punkt 8. Skrivelsen tar upp olika förslag på utveckling och förbättring av tolktjänst.

3.9

Återrapportering av covid-19 uppdragen

Dnr 3.1.1-132/2022

Rådets kommentar:

Rådet anser att rapporteringen innehåller intressant och oroväckande information. Rådet uppmärksammar att många särskilt utsatta grupper har kommit längre från socialtjänsten än tidigare. Rådet vill understryka vikten av att förvaltningen arbetar för att dessa fångas upp igen. Rådet ser att den uppsökande verksamheten nästan har försvunnit under pandemin och undrar hur ska staden hantera det? Genom initialt utökad verksamhet?

Veronica uppger att förvaltningen har haft uppdraget att undersöka effekterna av pandemin och att de nu har ett underlag att utgå ifrån vad gäller eventuella åtgärder och fortsatt arbete.

3.10

Årsrapport personligt ombud 2021

Dnr 3.1.1-253/2022

Rådets kommentar:

Rådet ser att det finns problem med hög personalomsättning och svårigheter för myndigheter med att nå fram med sin service till personer med psykisk nedsättning. Rådet menar att det är viktigt att man arbetar för att nå ut ordentligt till alla med behov.

3.11

Allvarssamtal inom 48 timmar – Redogörelse för budgetuppdrag

Dnr 3.1.1-216/2022

Rådet har tagit del av ärendet.

3.12

Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation

Dnr 3.1.1-222/2021

Rådet har tagit del av ärendet.

3.13

Samverkansöverenskommelse avseende uppföljning av korttidstillsyn enligt LSS i egen regi som bedrivs i stadens skolor

Dnr 2.3.4-181/2022

Rådet har tagit del av ärendet.

3.14

Statistik om insatser till personer med funktionsnedsättning - Svar på skrivelse till socialnämnden

Dnr 1.3.1-239/2022

Rådets kommentar:

Rådet har skickat skrivelse till förvaltningen. Se bilaga under punkt 8. Rådet uppger att Funktionsrätt Stockholm har drivit den här frågan och arbetat med en undersökning under våren och de menar att det inom ramen för det arbetet blir tydligt att det saknas tillgång till en hel del statistik som skulle behövas för att kunna dra ordentliga slutsatser. Rådet menar att det är viktigt med statistik och för att kunna följa utveckling och då det kan användas som ett medel för att kunna dra slutsatser och nå utveckling. Rådet menar att arbetet med statistik inte får bli alltför resurskrävande men för att en verksamhet ska kunna göra goda prioriteringar krävs underlag. Och därför kan det vara mer effektivt att faktiskt lägga en del tid på att säkerställa statistiskt underlag.

4. Äldrenämnden

4.1

Äldrenämndens föredragningslista 2022-06-14

Rådet har tagit del av ärendet.

4.7

Revisorernas årsrapport för äldrenämnden 2021

Dnr ALD 2022/185

Rådet har tagit del av ärendet.

4.8

Handlingsplan stadsgemensam basnivå för det hälsofrämjande, förebyggande och uppsökande arbetet riktat till seniorer

Dnr ALD 2022/146

Rådets kommentar:

Rådet menar att en del saker i det här arbetet kan låta som självklarheter men är det inte i praktiken.

Rådet anser att det kanhända hade kunnat finnas en större bredd i vad gäller målgrupper.

Linda svarar att handlingsplanen innebär en basnivå som det senare går att bygga vidare på och få in mer bredd och särskilda målgrupper.

4.9

Fördelning av medel för vårdjur inom äldreomsorgen

Dnr ALD 2022/196

Rådets kommentar:

Rådet noterar att det finns en skillnad i fördelningen och att Kungsholmen sticker ut på ett positivt sätt. Rådet lyfter ett förslag från Epilepsiförbundet som vill få fram fler epilepsihundar till personer som har epilepsi då sådant stöd visat sig ha en god och gynnsam effekt. Rådet menar att det kunde vara något som staden på skulle kunna undersöka vidare. Rådet belyser allergiaspekten som är ett bekymmer. Rådet menar också att det inte fungerar eller är lämpligt att använda vilket djur som helst utan det krävs i regel en utbildning av hund för att den ska kunna finnas med i omsorgsverksamhet och må bra i sådan miljö.

4.10

Fördelning av stimulansmedel för att förbättra förutsättningarna för verksamhetsutveckling inom äldreomsorgen genom digitalisering

Dnr ALD 2022/193

Rådet har tagit del av ärendet.

4.11

Arbetsformer för samordnad digitaliseringsplan i äldreomsorgen

Dnr 2022/210

Rådet har tagit del av ärendet.

4.12

Instruktion för inspektör med hälso- och sjukvårdsinriktning

Dnr 2022/165

Rådet har tagit del av ärendet.

5. Överförmyndarnämnden

5.1

Överförmyndarnämndens föredragningslista 2022-06-16

Rådet har tagit del av ärendet.

5.8

Månadsrapport maj 2022

Dnr ÖFF 2022/1

Rådet har tagit del av ärendet.

5.9

Anmälan av delegationsordning 2022

Dnr ÖFF 2022/305

Rådet har tagit del av ärendet.

6. Övrigt

7. Sammanträdet avslutas

Lena avslutade mötet

Nästa FH-råd 2022-08-25

8. Bilagor

Bilaga till punkt 3.6

Diarienummer KS 2022/614

Remiss av Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet (SOU 2022:11)

Vill betona och tillstyrka vikten av att tillsätta en nationell funktion då det skapar förutsättningar som bidrar till en långsiktig utveckling av tolktjänsten och därmed en ökad delaktighet i samhället för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet. Fast en nationell samordning är att föredra då det är ojämlikt tolktjänst beroende på vart man bor idag i Sverige.

Risker med regionalt ansvar gällande genomförandet av tolktjänsten gällande bland annat prioriteringar och ekonomiska skäl;

- Annorlunda prioriteringar hos regionerna beroende på regionernas ekonomiska situation
- Samverkan mellan olika regioner kring tolkuppdragen är fortsatt frivillig.

- Regionernas frivillighet att utföra tolkuppdrag som beställs av andra aktörer varierar, precis som idag och det innebär att situationen blir annorlunda beroende vart man bor.
- Regionerna gör egna utredningar och beslut gällande betalningsansvar, vilket lämnar utrymme för godtyckliga tolkningar och att ansvaret lämnas över på andra aktörer som pågår idag.

Ansvars-och finansieringsprincipen

Att regionerna helt och hållet hänvisar till ansvars- och finansieringsprincipen är en stor problematik idag och det är en central fråga för tolktjänsten och här råder det olika tolkningar om dess tillämplighet. Vi anser att det är en generell och politisk princip som ska vara vägledande för lagstiftaren vad gäller kommuners, regioners och privata aktörers ansvar kopplat till tillgänglighetsinsatser. Men i tolkfrågan har man i för stor utsträckning hänvisat till ansvars- och finansieringsprincipen på individnivå, trots att uppdragen även inkluderar i begreppet vardagstolkning. Konsekvensen blir att ansvarsfrågan passas hit och dit, riskerar att inte lösas och att tolkanvändaren eller beställaren/arrangör slutligen blir utan tolk. Vi anser att tolktjänsten ska undantas helt från ansvars- och finansieringsprincipen och att det offentliga tar på sig det fulla finansieringsansvaret.

Inte rimligt att de olika aktörer ska ha ett kostnadsansvar

Kort utdrag från det särskilda yttrandet, skrivet av Isabella Hagnell, ”I början verkade vi ha en samsyn i att detta behövde ändras men det övergick åter till olika aktörer, inklusive privata, fortfarande kan ha ett kostnadsansvar, även i den del som rör vardagstolkningen. Även om regionens ansvar för tolk i arbetslivet överlämnas till Arbetsförmedlingen och tolkansvaret enligt förvaltningslagen överlämnas till myndigheter (precis som det är idag) kommer det fortsatt finnas en risk att kostnadsansvaret lämpas över på andra aktörer, däribland ideella verksamheter med stöd av ansvars- och finansieringsprincipen.”

Distanstolkning kontra tolkning på plats

Vi välkomnar det tekniska utvecklingen och vad digitaliseringen bidrar till vårt samhälle idag och det bidrar på många olika sätt förbättringar och praktiska lösningar.

Men när det gäller teckenspråkstolkning, teckenspråk som är ett visuellt språk är det precis som förvaltningen uppgett att tolkning på plats att föredra. Dock har vi därefter pandemin sett att tolkcentralen i större utsträckning försökt få tolkanvändare att välja distanstolkning. Ibland var man tvungna att välja distanstolkning om man ville ha tolk överhuvudtaget.

Konsekvensen med detta blir att regionerna kommer göra distans-tolkning till norm av kostnadsskäl och inte heller behöva redovisa det som tolkbrist när tolkanvändaren väljer att tacka nej till distans-tolkningen. Detta försämrar tolkanvändarens självbestämmande kraftigt.

Samordningsansvar

Vi vill skärpa regionen (eller den centrala samordningen)s ansvar att utföra tolkbeställningar även av andra aktörer, i synnerhet inom arbetslivet.

Situationen vi har idag, gör att arbetstagare som använder tecken-språkstolkar i sitt arbete hamnar i underläge på grund av det administrativa arbetet och oron över att det inte ska påverka arbetssituation. Både arbetstagare och arbetsgivare måste ålägga mer administrativa tid och kostnader för att söka upp, förhandla och komma överens med tolkbolagen för olika uppdrag. Det innebär ofta särskilda avtal/överenskommelser och olika prissättningar. Det innebär att arbetstagare som använder teckenspråkstolkar i arbetslivet blir en belastning för arbetsgivaren.

För att undvika detta och minska på den administrativa bördan vill vi att den centrala samordningen även ska samordna (eller om det i fortsättningen ska vara regionen som samordnar) tolkbeställningar rörande arbetslivet men att Arbetsförmedlingen står för finansieringen. Detta blir även mycket mer kostnadseffektivt då potten räcker till fler tolktimmar och det blir enbart en ingång för tolkanvändaren.

Arbetslivstolkning

Utredningen hänvisar till att det från början ingick grundläggande tolktjänst på 20 timmar per månad inom arbetslivet och föreslår att detta ska gälla. Det är dock just fråga om grundläggande tolktjänst och kan därför inte anses innebära någon klar förbättring. För delar ur vår målgrupp kvarstår samma problem som föranlett denna utredning.

Beloppet som förslagits 480 000 kr för tolk i arbetslivet är en summa som kanske räcker för en del av målgruppen. Vi måste beakta att tolkbehovet ser så olika ut för målgrupperna som är döva, hörselskadade eller personer med dövblindhet.

En del tillhör arbetsplats som har t.ex. APT en gång i veckan och då räcker dessa pengar, men för andra tolkanvändare som t.ex. har chefsbefattningar eller andra kommunikationskrävande yrken är be-

loppet mycket lågt. En avsevärd försämring gäller bidrag till tecken-
språkstolkning & litteratur som möjliggör fortbildning i arbetslivet.
Idag ligger nivån på 75 timmar/år men föreslås vara 40 timmar/år
och ingå i potten för arbetslivstolkning som ligger på 480 000 kr.
Utredningen har en övertro på den digitala utvecklingen och utökad
användning av distanstolkning. Målgruppen har bättre tillgång till
utbildning och möjligheter till högre studier och det leder till att
målgruppen i större utsträckning jobbar i kommunikationskrävande
yrken samt med produkter och tjänster som kräver samspel med
andra i större utsträckning.

Vem avgör behovet?

Vill betona det som förvaltningen skrivit ”I den nya lagen föreslås
att regionen får ge företräde till den som har störst nytta och behov
av tolktjänst för vardagstolkning. Förvaltningen anser att formule-
ringen är vag och hade gärna sett att man i lagtexten angett att prio-
ritering endast får ske vid tolkbrist. Vidare anser förvaltningen att
det finns behov av att ta fram en fastställd prioriteringsordning som
gäller för alla regioner. Förvaltningen anser att det är särskilt viktigt
med hänsyn till att den nya lagen är tänkt att vara en skyldighetslag
utan någon möjlighet för den enskilde tolkanvändaren att överklaga
om hen nekas tolkning. Utan några nationella riktlinjer kommer tol-
kanvändarna att vara utelämnade till regionernas bedömning av vad
vardagstolkning är vilket kan leda till en tolktjänst som inte är lik-
värdig för alla tolkanvändare.”

Idag förekommer det situationer där tolkanvändare inte beviljas tolk,
utan att få förklaring till varför, oavsett ifall uppdraget beställdes i
god tid eller för nära inpå. Ofta är det regionernas god tyckande som
påverkat prioriteringarna.

Krav på Tillsynsfunktion på en individuell nivå

Det finns situationer där det krävs att det ska finnas en form av till-
synsfunktion på en individuell nivå som ska skapa riktlinjer och re-
kommendationer gällande unika fall där tolkanvändare riskerar att
hamna i kläm.

I övrigt håller rådet med att betänkandet innehåller flera förslag men
att de enbart innebär små steg åt rätt håll.

Rådet vill att regeringen tar det särskilda yttrande utan tveksamhet till sig i sitt fortsatta arbete.

Bilaga till punkt 3.14

Jag anser att förvaltningens svar har uppenbara brister. Om vi ska få en bra statistik krävs det

1. Att vi först är klara med vilken statistik som behövs. Att utgå från vad paraplyet kan ge oss är fel utgångspunkt. Utan vad behövs, och hur får vi fram denna? Räcker paraplyet eller krävs det mer. Om så till vilken kostnad.
2. Statistiken måste användas. Om den inte används sjunker kvaliteten på indata. Därför bör man satsa på några områden till en början för att sedan gå vidare. Det är viktigt att man förstår nyttan.
3. Hur säkrar man kvaliteten på statistiken. Finns det tydliga o gemensamma definitioner på olika statistikvariabler. Tidigare har detta saknats i staden vad gäller t ex vad är en timme eller vad ingår i kostnaden för ett särskilt boende. Det kanske har blivit mkt. Bättre med paraplyet.
4. Statistik är en form av kontroll och styrning därför är det viktigt att brukarorganisationerna ges ett tydligt mandat att både medverka i statikarbetet och på påverka nyttan av den samma.
5. En sista kommentar statistiken på samordnas med den nationella nivån för att undvika dubbelarbete. Men en bra statistik kan även inspirera till att utveckla den nationella nivån.